Пурсишҳо ва посухҳо

Дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошимии Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло

بسم الله الرحمن الرحیم

Коди пурсиш: 102

Аҳком

Аҳкоми закот, хумс, садақа, ҳиба, қарз, вақф ва ория

Аҳкоми уқуд ва муъомилоти молӣ

Нависандаи пурсиш:

Ризо Розӣ

بسم الله الرحمن الرحيم

Нависандаи пурсиш: Ризо Розӣ **Тарихи пурсиш:** 18/01/2016

Ҳамон тавр ки медонем қарз додан ба изои ҳар шарте рибост, масалан қарз ба шарти иҷора ё қарз ба шарти анҷоми як кори муъаян ё қарз ба шарти гирифтани изофа ва ... . Ҳол ба суъолоти зейл посух фармойед ва мустанади Қуръонӣ ва ривойии посухро ҳам баён фармойед:

Иҷора ба шарти қарз [чи ҳукме дорад]?

Ҳавола ба шарти қарз [чи ҳукме дорад]? Яъне ман ба шартӣ ҳаволаи шуморо гардан мегирам ки ба ман пулеро қарз бидиҳед.

Қарз ба шарти қарз [чи ҳукме дорад]? Ман ба шарте пулеро ба шумо қарз медиҳам ки шумо ҳам дар фалон тарих пулеро ба ман қарз бидиҳед.

Посух ба пурсиши шумораи: 3 **Тарихи посух ба пурсиш:** 21/01/2016

Бино бар назари аллома Манзури Ҳошимии Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло, <<Қарз>> як муъомилаи машрӯъ аст ва <<Иҷора>> ва <<Ҳавола>> низ муъомилотӣ машрӯъ ҳастанд ва шарт кардани як муъомилаи машрӯъ дар зимни муъомилоти машрӯъи дигар ишколе надорад; Ба далили асолати сиҳҳат ва ба далили сухани Худованди аззавақал дар ситойиши мӯъминон ки фармудааст: ﴿وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا﴾ (Бақара/ 177); <<Ва вафо кунандагон ба аҳдашон ҳангоме ки аҳд кунанд>> Ва фармудааст: ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾ (Мӯъминун/ 8); <<Ва касоне ки амонатҳо ва аҳдашонро риъоят мекунанд>> Ва ба далили сухани мутавотир ва машҳури Паёмбар саллаллоҳу алайҳи ва олиҳи ва саллам ки фармудааст: «اَلْمُسْلِمُونَ عِنْدَ شُرُوطِهِمْ إِلَّا كُلَّ شَرْطٍ خالَفَ كِتابَ اَللّهِ عَزَّوَجَلَّ»; <<Мусалмонони пойи шартҳои худ ҳастанд магар ҳар шарте ки бо китоби Худованди аззавақал носозгор бошад>> Ва рӯшан аст ки <<Қарз>> ҳаргоҳ бидуни шарти <<Суд>> бошад, бо китоби Худованди аззавақал носозгор нест ва бо ин васф, иҷора ва

ҳавола ба шарти қарз ишколе надорад. Бал ҳақ он аст ки қарз низ ба шарти иҷора, ҳавола ва қарз ҷойиз аст; Чароки ҳеч як аз ин уқуд, ба зоти худ <<Суд>> маҳсуб намешаванд, магар онки мафоди шарт дар зимни қарз, иҷора, ҳавола ва қарз бо ивази камтар ё бештар бошад; Ба ин тартиб ки қарз диҳанда ба қарз гиранда бигӯяд: 1000 сикка ба ту қарз медиҳам ба шарти инки хонаи худро бо баҳойи камтар аз баҳои мисли он ба ман иҷора бидиҳӣ, ё ба шарти инки 800 сикка қарзӣ манро нақдан ба талабкорам бипардозӣ, ё ба шарти инки як моҳи дигар 1200 сикка ба ман қарз бидиҳӣ; Чароки ин коҳиш ва афзойиши арз, <<Суд>> маҳсуб мешавад ва табъан хӯрдани мол ба ботил аст, дар ҳоле ки Худованди аззавақал фармудааст: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ﴾ (Нисоъ/ 29); <<Эй касоне ки имон овардед! Амволатонро миёнатон ба ботил нахуред>>!

Оре, қарз додан ба шарти иҷора, ҳавола, қарз гирифтан ва монанди он, дар мавориде ки судовар маҳсуб намешавад, макрӯҳ аст; Чароки бо ихлоси мандуба дар ибодот мунофот дорад; Чунонки яке аз ёронамон моро хабар дод, гуфт:

«سَأَلْتُهُ عَنِ ٱلرَّجُلِ يَقُولُ لِصاحِبِهِ: أَقْرِضْنِي، فَيَقُولُ: أُقْرِضُكَ عَلىٰ أَنْ تَبِيعَنِي دارَكَ بِثَمَنِ مِثْلِها، أَيَصْلُحُ ذٰلِكَ؟ قالَ: إِذا كانَ بِثَمَنِ مِثْلِها وَ تَراضَيا فَلا بَأْسَ وَ إِنَّما أَكْرَهُهُ لِنُقْصانِ ٱلْأَجْرِ»;

<<Аз он ҳазрат дар бораи марде пурсидам ки ба дӯсти худ мегӯяд: Ба ман қарз бидеҳ! Пас мегӯяд: Ба ту қарз медиҳам дар изои инки хонаатро бо баҳои мисли он ба ман бифурӯшӣ, оё ин дуруст аст? Фармуд: Ҳаргоҳ бо баҳои мисли он бошад ва ҳар ду розӣ бошанд ишколе надорад ва ман танҳо ба хотири кам шудани аҷраш (дар охират) аз он кароҳат дорам>>.

Бо ин васф, барои мӯъмин шойиста аст ки аз ниҳодани чунин шуруте дар зимни қарз иҷтиноб кунад то аҷри бештаре дар изои он дошта бошад; Чароки Худованд аз аҷри некукорон намекоҳад, балки бар он меафзояд; Чунонки фармудааст: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾ (Тавба/ 120) Ва фармудааст: ﴿وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ﴾ (Бақара/ 58) ва оқибат барои парҳезкорон аст.

Таълиқи шумора: 1 **Тарихи таълиқ: 21/08/2017**
Нависандаи таълиқ: Ризо Розӣ

Ҳамон тавр ки медонем қарз ба шарти зиёда, рибо ва ҳаром аст. Ин шарт чи изофа ба мисл бошад чи изофа ба ъайн ва чи изофа ба ғайр. Масалан касе шарт кунад ман фалон маблағеро ба ту қарз медиҳам ба шарти инки барои ман фалон корро ҳам анҷом бидиҳӣ, ин қарзи рабавӣ аст. Ҳол суъол ин аст агар бонк бигӯяд ин маблағеро ба муштарӣ қарз медиҳем ба шарти онки бо он пул авроқи худи ин бонкро бихарад ин читавр аст? Куллан суъол ин аст оё қарз диҳанда метавонад шарт кунад пули қарз дар масири дилхоҳи ӯ сарф шавад? Ҳол ин масир ба нафъи худи қарз диҳанда бошад читавр аст ва набошад читавр? Чи шуруте дар қарз қарзро рабавӣ намекунад?

Посух ба таълиқи: 1 **Тарихи посух ба таълиқ: 29/08/2017**

Ҳамон тавр ки дар боло табйин шуд, қарз ҳангоме рибо ва ҳаром аст ки ба шарти анҷоми коре судовар барои қарз диҳанда бошад, вале ҳаргоҳ ба шарти анҷоми коре бошад ки барои қарз диҳанда суде надорад, рибо ва ҳаром маҳсуб намешавад. Бинобарин, агар қарз диҳанда масалан ба ин шарт қарз диҳад ки қарз гиранда бо он кори ҳаромеро муртакиб нашавад ё ба ҳаҷ биравад ё иштиғолзойи кунад, ишколе надорад; Ҳамчунин аст агар ба ин шарт қарз диҳад ки қарз гиранда муъомилаи машруъ ва мутаъораферо бо ӯ анҷом диҳад, ҳаргоҳ барои ӯ суде ҳосил аз қарз додан надошта бошад, ҳар чанд дар ин сурат макрӯҳ шумурда мешавад; Монанди инки шарт кунад қарз гиранда милк ё бори худро бо қимати бозор ба ӯ бифурӯшад, ҳаргоҳ қарз гиранда қасди фурӯши онро дошта ва ба қимати бозор розӣ бошад. Оре, агар шарт кунад ки қарз гиранда милк ё бори худро бо зери қимати бозор ба ӯ бифурӯшад, рибо ва ҳаром шумурда мешавад; Ҳамчунин аст агар шарт кунад ки қарз гиранда бо он аз худи ӯ харид кунад; Чароки ин бо таваҷҷуҳ ба вуҷуди суд барои ӯ дар фуруш –ҳар чанд бо қимати бозор– рибо ва ҳаром шумурда мешавад. Бинобарин, қарз ҳаргоҳ ба шарти анҷоми коре бошад ки ба қарз диҳанда суде ҳосил аз қарз додан бирасонад, рибо ва ҳаром аст ва ҳаргоҳ ба ин шарт набошад,

балки ба шарти анҷоми корӣ судманд барои қарз гиранда ё оммаи мусалмонон ё анҷоми муъомилае бо қарз диҳанда бидуни суди ҳосил аз қарз додан бошад, рибо ва ҳаром нест, ҳар чанд дар мавриди ахир писандида маҳсуб намешавад ва авло, балки эҳтиёт тарки он аст.

Дафтари ҳифз ва нашри осори
Мансури Ҳошимии Хуросонӣ
Бахши посухгӯй ба пурсишҳо

